

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) เพื่อศึกษาผลของการเตรียมมารดาต่อความสำเร็จในการดำรงบทบาทในมารดาที่มีบุตรคนแรก ที่มารับบริการฝากครรภ์ คลอดและนอนพักรักษาตัวภายหลังคลอดที่ โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 20 ราย รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด จับคู่ (matching) กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ให้มีลักษณะเหมือนกันในเรื่องของอายุ และการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เครื่องมือดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการเตรียมมารดาเพื่อการส่งเสริมความสำเร็จในการดำรงบทบาทมารดา ประกอบด้วย แผนการให้ข้อมูล ภาพสไลด์เพาเวอร์พอยท์ และคู่มือการส่งเสริมความสำเร็จในการดำรงบทบาทมารดา ซึ่งผู้วิจัยนำให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้ และการโทรศัพท์ติดตามมารดาหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ จนถึงระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอด ส่วนที่ 2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบวัดความสำเร็จในการดำรงบทบาทมารดา พัฒนาโดยของ ศรีสมร ภูมณสกุล และคณะ (2547) เป็นแบบวัดแบบบี ประกอบด้วย 3 ด้าน คือด้านความผูกพันกับบุตร ด้านความสามารถในการปฏิบัติการเป็นมารดาและด้านความพึงใจในบทบาทมารดา รวม 23 ข้อ มีลักษณะข้อความเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือในมารดาหลังคลอดที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbrach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มอิสระต่อกัน (Mann-Whitney u-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสำเร็จในการดำรงบทบาทมารดาของมารดาที่มีบุตรคนแรกกลุ่มที่ได้รับการเตรียมมารดาไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านการปฏิบัติทางการพยาบาล

1. เนื่องจากผลการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ความสำเร็จในการดำรงบทบาทมารดา กลุ่มทดลองไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกลุ่มควบคุม ดังนั้นควรจะมีการทำวิจัยซ้ำ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด ทำให้ได้ผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยซ้ำโดยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ให้ได้ครบตามการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง
2. ควรระมัดระวังอิทธิพลจากความเสี่ยงของความตรงภายใน ดังนี้
 - 2.1 ตัวแปรของผลของประวัติ (history) ควรมีการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างละเอียด เพื่อนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาร่วมอภิปรายผลการวิจัย
 - 2.2 ผลจากการที่ตัวอย่างวิจัยขาดหายไป (subject mortality) ควรหาวิธีเพิ่มแรงจูงใจให้กลุ่มทดลองเข้าร่วมแผนการเตรียมมารดาต่อความสำเร็จในการดำรงบทบาทมารดา นอกจากนี้จากนโยบายของโรงพยาบาล ที่ให้หญิงมีครรภ์ที่มาฝากครรภ์ทุก รายเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมเพื่อการคลอด ในการทำวิจัยครั้งต่อไปอาจสอดแทรกแผนการเตรียมมารดาเพื่อความสำเร็จในการดำรงบทบาทมารดาเข้าไปบูรณาการกับโครงการเตรียมความพร้อมเพื่อการคลอด
3. การดำเนินการวิจัยในระยะตั้งครรภ์ กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการวิจัยในระยะตั้งครรภ์ไม่ครบ ตามแผนที่กำหนด อาจเนื่องมาจากการเตรียมมารดาเป็นให้ข้อมูลรายกลุ่ม ทำให้กลุ่มทดลองต้องรอผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ครบจำนวนที่กำหนดไว้ในแต่ละครั้งทำให้มีกลุ่มทดลองขอยุติการเข้าร่วมการวิจัย ในการทำวิจัยครั้งต่อไป อาจเปลี่ยนรูปแบบการให้ข้อมูลกับกลุ่มทดลองในระยะตั้งครรภ์จากรายกลุ่มเป็นรายบุคคล